

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2007/66/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Δεκεμβρίου 2007

για την τροποποίηση των οδηγιών 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁽²⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημόσιων έργων⁽⁴⁾, καθώς και η οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων φορέων οι οποίοι λειτουργούν στους τομείς του ύδα-

τος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών⁽⁵⁾ αφορούν τις διαδικασίες προσφυγής σχετικά με συμβάσεις που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 9, της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών⁽⁶⁾, και τους αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών⁽⁷⁾. Οι οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ.

(2) Ως εκ τούτου, οι οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ ισχύουν μόνο για συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, κατά την ερμηνεία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όποια διαγωνιστική διαδικασία ή μέσο προκήρυξης διαγωνισμού και να χρησιμοποιείται, π.χ. διαγωνισμοί μελετών, συστήματα προσόντων και συστήματα δυναμικών αγορών. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι διατίθενται αποτελεσματικά και ταχέα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών και των αναθέτοντων φορέων ως προς το ζήτημα αν συγκεκριμένη σύμβαση εμπίπτει στο προσωπικό και θεματικό πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ.

(3) Οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη καθώς και η νομολογία του Δικαστηρίου απεκάλυψαν ορισμένες αδυναμίες στους μηχανισμούς προσφυγής που υπάρχουν στα κράτη μέλη. Λόγω των αδυναμιών αυτών, οι μηχανισμοί

⁽¹⁾ ΕΕ C 93 της 27.4.2007, σ. 16.

⁽²⁾ ΕΕ C 146 της 30.6.2007, σ. 69.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Ιουνίου 2007 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2007.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 33. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 92/50/ΕΟΚ (ΕΕ L 209 της 24.7.1992, σ. 1).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 76 της 23.3.1992, σ. 14. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/97/ΕΚ (ΕΕ L 363 της 20.12.2006, σ. 107).

⁽⁶⁾ ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/97/ΕΚ.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/97/ΕΚ.

που προβλέπουν οι οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ δεν επιτρέπουν πάντοτε να εξασφαλιστεί συμμόρφωση με τις κοινοτικές διατάξεις, ιδίως σε στάδιο στο οποίο μπορούν ακόμη να διορθωθούν οι παραβιάσεις. Ως εκ τούτου, οι εγγυήσεις διαφάνειας και αποφυγής των διακρίσεων που επιδιώκονται με τις εν λόγω οδηγίες θα πρέπει να ενισχυθούν προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η Κοινότητα, ως σύνολο, μπορεί να επωφεληθεί πλήρως από τα θετικά αποτελέσματα του εκσυγχρονισμού και της απλούστευσης των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, που έχουν επιτευχθεί με τις οδηγίες 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ. Ενδείκνυται λοιπόν να τροποποιηθούν οι οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ με την προσθήκη των απαραίτητων αποσαφηνίσεων που θα καταστήσουν δυνατή την επίτευξη των αποτελεσμάτων που επεδίωκε ο κοινοτικός νομοθέτης.

- (4) Στις αδυναμίες που εντοπίστηκαν περιλαμβάνεται συγκεκριμένα η απουσία προθεσμίας που θα καθιστά δυνατή την αποτελεσματική προσφυγή μεταξύ της απόφασης για ανάθεση σύμβασης και της σύναψης της σχετικής σύμβασης. Αυτό μερικές φορές έχει ως αποτέλεσμα οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς, που επιθυμούν να καταστήσουν αμετάκλητες τις συνέπειες της αμφισβητούμενης απόφασης για ανάθεση, να επισπεύδουν την υπογραφή της σύμβασης. Για να αντιμετωπιστεί η αδυναμία αυτή, που αποτελεί σοβαρό εμπόδιο για την αποτελεσματική έννομη προστασία των ενδιαφερομένων προσφερόντων, ήτοι εκείνων που δεν έχουν αποκλεισθεί ακόμη οριστικά, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ελάχιστη ανασταλτική προθεσμία κατά τη διάρκεια της οποίας αναστέλλεται η σύναψη της σχετικής σύμβασης, ασχέτως του αν η σύναψη γίνεται τη στιγμή της υπογραφής της σύμβασης ή όχι.
- (5) Για τον καθορισμό της διάρκειας της ελάχιστης ανασταλτικής προθεσμίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα διάφορα μέσα επικοινωνίας. Αν χρησιμοποιούνται μέσα ταχείας επικοινωνίας είναι δυνατόν να προβλεφθεί βραχύτερη προθεσμία από εκείνη που προβλέπεται για άλλα μέσα επικοινωνίας. Η παρούσα οδηγία προβλέπει μόνο την ελάχιστη ανασταλτική προθεσμία. Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να προβλέψουν ή να διατηρήσουν προθεσμίες που υπερβαίνουν τις προαναφερθείσες ελάχιστες προθεσμίες. Τα κράτη μέλη έχουν επίσης την ευχέρεια να αποφασίζουν ποια προθεσμία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περίπτωση που διάφορα μέσα επικοινωνίας χρησιμοποιούνται σωρευτικά.
- (6) Η ανασταλτική προθεσμία θα πρέπει να παρέχει στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες επαρκή χρόνο προκειμένου να εξετάσουν την απόφαση ανάθεσης και να αξιολογήσουν αν είναι σκόπιμο να κινηθούν διαδικασία προσφυγής. Κατά την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης θα πρέπει να παρέχονται στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες οι σχετικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να ασκήσουν αποτελεσματική προσφυγή. Το αυτό ισχύει κατ' αναλογία για τους υποψήφιους στο βαθμό που η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δεν έχει παράσχει εγκαίρως πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη της αίτησής τους.
- (7) Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνεται, συγκεκριμένα, συνοπτική έκθεση των σχετικών λόγων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο άρθρο 49 της

οδηγίας 2004/17/ΕΚ. Δεδομένου ότι η διάρκεια της ανασταλτικής προθεσμίας ποικίλλει από κράτος σε κράτος, είναι επίσης σημαντικό να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι προσφέροντες και υποψήφιοι σχετικά με την προθεσμία που όντως έχουν στη διάθεσή τους για να κινηθούν διαδικασία προσφυγής.

- (8) Η ελάχιστη αυτή ανασταλτική προθεσμία δεν πρόκειται να εφαρμόζεται αν η οδηγία 2004/18/ΕΚ ή η οδηγία 2004/17/ΕΚ δεν απαιτούν προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης σύμβασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ειδικότερα σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες συντρέχουν λόγοι κατεπείγουσας ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 31 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 2004/18/ΕΚ ή του άρθρου 40 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της οδηγίας 2004/17/ΕΚ. Στις περιπτώσεις αυτές, αρκεί να προβλέπονται αποτελεσματικές διαδικασίες προσφυγής μετά τη σύναψη της σύμβασης. Ομοίως, δεν απαιτείται ανασταλτική προθεσμία, αν μόνος ενδιαφερόμενος προσφέρων είναι εκείνος στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι. Στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει κανείς άλλος στη διαδικασία ανάθεσης που να ενδιαφέρεται να παραλάβει τη γνωστοποίηση και να δικαιούται ανασταλτικής προθεσμίας που καθιστά δυνατή μια αποτελεσματική προσφυγή.
- (9) Τέλος, στις περιπτώσεις που οι συμβάσεις βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο ή σε δυναμικό σύστημα αγορών, η υποχρεωτική ανασταλτική προθεσμία θα μπορούσε να επηρεάσει τη βελτιωμένη αποτελεσματικότητα που επιδιώκεται με τις εν λόγω διαδικασίες υποβολής προσφορών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν επομένως, αντί για υποχρεωτική ανασταλτική προθεσμία, να προβλέψουν το ανενεργό της σύμβασης ως αποτελεσματική κύρωση σύμφωνα με το άρθρο 28 τόσο της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ όσο και της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ, για τις παραβάσεις του άρθρου 32 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση και του άρθρου 33 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και του άρθρου 15 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.
- (10) Στις περιπτώσεις του άρθρου 40 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο δεν απαιτούν προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Στις περιπτώσεις αυτές, η ανασταλτική προθεσμία δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωτική.
- (11) Όταν κράτος μέλος απαιτεί από το πρόσωπο που προτίθεται να χρησιμοποιήσει διαδικασία προσφυγής να πληροφορεί την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα για την πρόθεσή του, θα πρέπει να καθίσταται σαφές ότι αυτό δεν επηρεάζει την ανασταλτική προθεσμία ή οιαδήποτε άλλη προθεσμία άσκησης προσφυγής. Επίσης, όταν ένα κράτος μέλος απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει πρώτα προσφυγή στην αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, θα πρέπει το εν λόγω πρόσωπο να έχει στη διάθεσή του εύλογη ελάχιστη προθεσμία ώστε να προσφύγει στο αρμόδιο όργανο προσφυγής πριν από τη σύναψη της σύμβασης στην περίπτωση που θα επιθυμούσε να αμφισβητήσει την απάντηση ή την έλλειψη απάντησης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα.

- (12) Η άσκηση προσφυγής λίγο πριν από τη λήξη της ελάχιστης ανασταλτικής προθεσμίας δεν θα πρέπει να στερεί από την αρχή που είναι υπεύθυνη για τις διαδικασίες προσφυγής τον ελάχιστο χρόνο που χρειάζεται ώστε να δράσει, ιδίως προκειμένου να παρατείνει την ανασταλτική προθεσμία για τη σύναψη της σύμβασης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλέπεται μια αυτόνομη ελάχιστη ανασταλτική προθεσμία η οποία δεν θα πρέπει να λήγει πριν το όργανο προσφυγής λάβει απόφαση σχετικά με την προσφυγή. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει το όργανο προσφυγής να προβεί σε εκ των προτέρων εκτίμηση για το παραδεκτό της προσφυγής αυτής, ως έχει. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η προθεσμία αυτή λήγει είτε όταν το όργανο προσφυγής λάβει απόφαση για την εφαρμογή προσωρινών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω αναστολής της σύναψης της σύμβασης, ή όταν το όργανο προσφυγής λάβει απόφαση επί της ουσίας, ιδίως για την προσφυγή ακύρωσης παρανόμων αποφάσεων.
- (13) Προκειμένου να καταπολεμηθεί η παράνομη απευθείας ανάθεση συμβάσεων, την οποία το Δικαστήριο έχει χαρακτηρίσει ως τη σημαντικότερη παράβαση του κοινοτικού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις εκ μέρους μιας αναθέτουσας αρχής ή ενός αναθέτοντος φορέα, θα πρέπει να προβλέπεται αποτελεσματική, αναλογική και αποτρεπτική κύρωση. Κάθε σύμβαση που προκύπτει από παράνομη απευθείας ανάθεση θα πρέπει συνεπώς να θεωρείται καταρχήν ανενεργή. Το ανενεργό δεν θα πρέπει να έχει αυτόματο χαρακτήρα, αλλά να κηρύσσεται από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής ή θα πρέπει να προκύπτει από απόφαση ανεξαρτήτου οργάνου προσφυγής.
- (14) Το ανενεργό αποτελεί τον αποτελεσματικότερο τρόπο για την αποκατάσταση του ανταγωνισμού και για τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών για τους οικονομικούς φορείς που στερήθηκαν παράνομα της ευκαιρίας να συναγωνιστούν. Οι απευθείας αναθέσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις αναθέσεις συμβάσεων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* κατά την έννοια της οδηγίας 2004/18/EK. Αυτό αντιστοιχεί σε διαδικασία χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού κατά την έννοια της οδηγίας 2004/17/EK.
- (15) Η απευθείας ανάθεση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας μπορεί να δικαιολογείται μεταξύ άλλων από τις εξαιρέσεις των άρθρων 10 έως 18 της οδηγίας 2004/18/EK, την εφαρμογή του άρθρου 31, του άρθρου 61 ή του άρθρου 68 της οδηγίας 2004/18/EK, την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 21 της οδηγίας 2004/18/EK ή νόμιμη εσωτερική ανάθεση σύμβασης κατά την ερμηνεία του Δικαστηρίου.
- (16) Το ίδιο ισχύει για συμβάσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις εξαιρέσεως ή ειδικών διευθετήσεων σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, τα άρθρα 18 έως 26, τα άρθρα 29 και 30 ή το άρθρο 62 της οδηγίας 2004/17/EK, για υποθέσεις που αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 40 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/17/EK ή την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 32 της οδηγίας 2004/17/EK.
- (17) Θα πρέπει να παρέχεται διαδικασία προσφυγής τουλάχιστον σε κάθε πρόσωπο που έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και το οποίο υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εικαζόμενη παράβαση.
- (18) Για την πρόληψη σοβαρών παραβάσεων της υποχρεωτικής ανασταλτικής προθεσμίας και της αυτόματης αναστολής, που αποτελούν προϋποθέσεις αποτελεσματικής προσφυγής, χρειάζονται αποτελεσματικές κυρώσεις. Οι συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται κατά παράβαση της ανασταλτικής προθεσμίας ή της αυτόματης αναστολής θα πρέπει να θεωρούνται επομένως ανενεργές καταρχήν αν συνδυάζονται με παραβάσεις της οδηγίας 2004/18/EK ή της οδηγίας 2004/17/EK εφόσον οι παραβάσεις αυτές επηρέασαν τις πιθανότητες του προσφέροντος που ασκεί την προσφυγή να του ανατεθεί η σύμβαση.
- (19) Στην περίπτωση άλλων παραβάσεων τυπικών απαιτήσεων, τα κράτη μέλη ενδέχεται να θεωρήσουν ότι η αρχή του ανενεργού δεν είναι κατάλληλη. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν την ευελιξία να προβλέπουν εναλλακτικές κυρώσεις. Οι εναλλακτικές κυρώσεις θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στην επιβολή προστίμων, τα οποία θα πρέπει να καταβάλλονται σε όργανο ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή ή φορέα, ή στη σύντμηση της διάρκειας της σύμβασης. Ο προσδιορισμός των λεπτομερειών των εναλλακτικών κυρώσεων και η θέσπιση των κανόνων εφαρμογής τους επαφίενται στα κράτη μέλη.
- (20) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να αποκλείει την εφαρμογή αυστηρότερων κυρώσεων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
- (21) Ο επιδιωκόμενος στόχος όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες βάσει των οποίων θεωρείται ανενεργή μια σύμβαση, είναι η παύση της άσκησης και εκτέλεσης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων δυνάμει της σύμβασης. Οι συνέπειες της κήρυξης του ανενεργού των συμβάσεων θα πρέπει να προσδιορίζονται από το εθνικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, το εθνικό δίκαιο μπορεί, για παράδειγμα, να προβλέπει την αναδρομική ακύρωση όλων των συμβατικών υποχρεώσεων (*ex tunc*) ή, αντιθέτως, να περιορίζει την εμπέδεια της ακύρωσης στις υποχρεώσεις εκείνες που δεν έχουν εκπληρωθεί ακόμη (*ex nunc*). Αυτό δεν θα πρέπει να οδηγεί στην απουσία αποτελεσματικών κυρώσεων, αν οι συμβατικές υποχρεώσεις έχουν ήδη εκπληρωθεί, είτε εξ ολοκλήρου είτε σχεδόν εξ ολοκλήρου. Στις περιπτώσεις αυτές τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν και εναλλακτικές κυρώσεις λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό στον οποίο μια σύμβαση παραμένει σε ισχύ σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ομοίως, οι συνέπειες όσον αφορά την ενδεχόμενη ανάκτηση τυχόν καταβληθέντων ποσών, καθώς και άλλες δυνατές μορφές επανόρθωσης, περιλαμβανομένης της χρηματικής επανόρθωσης όταν η επανόρθωση σε είδος είναι αδύνατη, πρέπει να καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

- (22) Ωστόσο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αναλογικότητα των εφαρμοζόμενων κυρώσεων, τα κράτη μέλη δύνανται να παρέχουν στο όργανο που είναι υπεύθυνο για τις διαδικασίες προσφυγής τη δυνατότητα να μη θέτει υπό αμφισβήτηση τη σύμβαση ή να αναγνωρίζει ορισμένα ή και όλα τα χρονικά αποτελέσματα, εφόσον οι εξαιρετικές περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης επιβάλλουν το σεβασμό ορισμένων επιτακτικών λόγων που συνδέονται με το γενικό συμφέρον. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται εναλλακτικές κυρώσεις. Το ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα όργανο προσφυγής θα πρέπει να εξετάζει όλες τις σχετικές πτυχές, προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσον επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης.
- (23) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης κατά την έννοια του άρθρου 31 της οδηγίας 2004/18/EK ή του άρθρου 40 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/17/EK επιτρέπεται αμέσως μετά την ακύρωση της σύμβασης. Αν, στις περιπτώσεις αυτές, για τεχνικούς ή άλλους επιτακτικούς λόγους οι υπόλοιπες συμβατικές υποχρεώσεις μπορούν να εκτελούνται, σε αυτό το στάδιο, μόνο από τον οικονομικό φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί η σύμβαση, η εφαρμογή επιτακτικών λόγων θα μπορούσε να είναι δικαιολογημένη.
- (24) Η ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων μιας σύμβασης θεωρείται ως επιτακτικός λόγος αν σε εξαιρετικές περιστάσεις το ανενεργό θα οδηγούσε σε δυσανάλογες συνέπειες. Ωστόσο, τα οικονομικά συμφέροντα τα οποία συνδέονται άμεσα με τη σύμβαση δεν θα πρέπει να συνιστούν επιτακτικούς λόγους.
- (25) Επιπλέον, η αναγκαιότητα να εξασφαλιστεί διαχρονικά η ασφάλεια δικαίου των αποφάσεων που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς απαιτεί τον καθορισμό μιας εύλογης ελάχιστης προθεσμίας παραγραφής των προσφυγών με τις οποίες ζητείται να κηρυχθεί ανενεργή μια σύμβαση.
- (26) Για να μη δημιουργηθεί ασφάλεια δικαίου λόγω του ανενεργού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν εξαίρεση από οιαδήποτε διαπίστωση ανενεργού στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κρίνει ότι η απευθείας ανάθεση οιασδήποτε σύμβασης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης σύμβασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι επιτρεπτή σύμφωνα με τις οδηγίες 2004/18/EK και 2004/17/EK και έχει εφαρμόσει την ελάχιστη ανασταλτική προθεσμία που επιτρέπει πραγματικές επανορθώσεις. Η εκούσια δημοσίευση με την οποία αρχίζει η ανασταλτική προθεσμία δεν συνεπάγεται επέκταση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την οδηγία 2004/18/EK ή την οδηγία 2004/17/EK.
- (27) Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία ενισχύει τις εθνικές διαδικασίες προσφυγής, ιδίως σε περιπτώσεις παράνομης απευθείας ανάθεσης, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τους νέους αυτούς μηχανισμούς. Για λόγους ασφάλειας δικαίου η εκτελεστότητα του ανενεργού μιας σύμβασης είναι περιορισμένη χρονικά. Η αποτελεσματικότητα των προθεσμιών αυτών θα πρέπει να γίνεται σεβαστή.
- (28) Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των εθνικών διαδικασιών προσφυγής αναμένεται ότι θα ενθαρρύνει τους ενδιαφερομένους να χρησιμοποιούν περισσότερο τις δυνατότητες προσφυγής στη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων πριν από τη σύναψη σύμβασης. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο διορθωτικός μηχανισμός θα πρέπει να αναπροσανατολιστεί στις υποθέσεις σοβαρών παραβάσεων των κοινοτικών διατάξεων για τις δημόσιες συμβάσεις.
- (29) Το εκούσιο σύστημα βεβαίωσης που προβλέπει η οδηγία 92/13/EOK, με το οποίο οι αναθέτοντες φορείς έχουν τη δυνατότητα να εξασφαλίζουν ότι διαπιστώνεται η συμμόρφωση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που εφαρμόζουν, μέσω περιοδικών επιθεωρήσεων, παρέμεινε ουσιαστικά αχρησιμοποίητο. Επομένως, το σύστημα δεν μπορεί να επιτύχει το στόχο της πρόληψης σημαντικού αριθμού παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις. Αντίθετα, η υποχρέωση των κρατών μελών, σύμφωνα με την οδηγία 92/13/EOK, να εξασφαλίσουν τη μόνιμη διαθεσιμότητα διαπιστευμένων για το σκοπό αυτό οργανισμών μπορεί να αντιπροσωπεύει διοικητικό κόστος συντήρησης που δεν δικαιολογείται πλέον, λόγω της έλλειψης πραγματικής ζήτησης εκ μέρους των συμβαλλόμενων φορέων. Για τους λόγους αυτούς θα πρέπει να καταργηθεί το σύστημα βεβαίωσης.
- (30) Επίσης, ο μηχανισμός συμβιβασμού που προβλέπει η οδηγία 92/13/EOK δεν προκάλεσε το πραγματικό ενδιαφέρον των οικονομικών φορέων. Αυτό συμβαίνει τόσο επειδή ο μηχανισμός δεν επιτρέπει αφ' εαυτού να λαμβάνονται δεσμευτικά προσωρινά μέτρα που θα μπορούσαν να εμποδίσουν εγκαίρως την παράνομη σύναψη μιας σύμβασης, όσο και λόγω της φύσης του που δεν συμβιβάζεται εύκολα με την τήρηση των ιδιαίτερα σύντομων προθεσμιών για προσφυγές με τις οποίες ζητούνται προσωρινά μέτρα και ακύρωση των παράνομων αποφάσεων. Εξάλλου, η δυνητική αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συμβιβασμού εξασθένησε ακόμη περισσότερο λόγω των δυσκολιών σχετικά με την κατάρτιση ενός πλήρους και επαρκώς εκτεταμένου καταλόγου ανεξάρτητων φορέων συμβιβασμού για κάθε κράτος μέλος, που θα ήταν διαθέσιμοι ανά πάσα στιγμή και θα μπορούσαν να επιλαμβάνονται των αιτήσεων συμβιβασμού σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Για τους λόγους αυτούς, ο εν λόγω μηχανισμός συμβιβασμού θα πρέπει να καταργηθεί.
- (31) Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να ζητεί από τα κράτη μέλη να της παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία εθνικών διαδικασιών προσφυγής, αναλόγων με τον επιδιωκόμενο στόχο, με τη σύμπραξη της συμβουλευτικής επιτροπής για τις δημόσιες συμβάσεις κατά τον προσδιορισμό της έκτασης και της φύσης των πληροφοριών αυτών. Πράγματι, μόνο η διαθεσιμότητα σχετικών πληροφοριών μπορεί να επιτρέψει την ορθή αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των τροποποιήσεων που εισάγονται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας μετά τη λήξη ενός σημαντικού χρονικού διαστήματος εφαρμογής της οδηγίας αυτής.

(32) Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάζει την πρόοδο των κρατών μελών και να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας εντός τριών ετών το αργότερο από το πέρας της προθεσμίας για την εφαρμογή της.

(33) Τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των οδηγιών 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ εγκρίνονται σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή⁽¹⁾.

(34) Δεδομένου ότι, για τους προαναφερθέντες λόγους, οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών, τηρουμένης παράλληλα και της αρχής της διαδικαστικής αυτονομίας των κρατών μελών.

(35) Σύμφωνα με την παράγραφο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽²⁾, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίζουν, προς ίδια χρήση, και προς όφελος της Κοινότητας, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν την αντιστοιχία των οδηγιών με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και να τους δημοσιοποιούν.

(36) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία επιδιώκει να εξασφαλίσει την πλήρη τήρηση του δικαιώματος πραγματικής επανόρθωσης και δικαιοσύνης, σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 47 του χάρτη.

(37) Ως εκ τούτου, οι οδηγίες 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ θα πρέπει να τροποποιηθούν ανάλογα,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ

Η οδηγία 89/665/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Τα άρθρα 1 και 2 αντικαθίστανται από τα εξής:

«Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής και διαθεσιμότητα των διαδικασιών προσφυγής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται η οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (*), εκτός εάν οι εν λόγω συμβάσεις εξαιρούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 10 έως 18 της ανωτέρω οδηγίας.

Οι συμβάσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνουν τις δημόσιες συμβάσεις, τις συμφωνίες-πλαίσιο, τις συμβάσεις παραχώρησης δημόσιων έργων και τα δυναμικά συστήματα αγορών.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, όσον αφορά τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και, ιδίως, όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών, υπό τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 2 έως 2στ της παρούσας οδηγίας, λόγω του ότι οι αποφάσεις αυτές έχουν ληφθεί κατά παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων ή των εθνικών κανόνων που μεταφέρουν την εν λόγω νομοθεσία.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην υφίσταται καμία διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν ζημία στο πλαίσιο διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεως του δημοσίου, λόγω της διάκρισης που γίνεται με την παρούσα οδηγία μεταξύ των εθνικών κανόνων που εφαρμόζουν το κοινοτικό δίκαιο και των άλλων εθνικών κανόνων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαδικασίες προσφυγής να είναι διαθέσιμες, σύμφωνα με τους κανόνες που είναι δυνατό να θεσπίζουν τα κράτη μέλη, τουλάχιστον σε οιοδήποτε πρόσωπο έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και το οποίο υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εικαζόμενη παράβαση.

(¹) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

(²) ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει τη διαδικασία προσφυγής να ενημερώνει την αναθέτουσα αρχή για την εικαζόμενη παράβαση και για την πρόθεσή του να ασκήσει προσφυγή, υπό τον όρο ότι αυτό δεν επηρεάζει την ανασταλτική προθεσμία σύμφωνα με το άρθρο 2α παράγραφος 2 ή οιαδήποτε άλλη προθεσμία άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2γ.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει καταρχάς προσφυγή στην αναθέτουσα αρχή. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η άσκηση της εν λόγω προσφυγής να συνεπάγεται την άμεση αναστολή της δυνατότητας σύναψης της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη αποφασίζουν ως προς τα κατάλληλα μέσα επικοινωνίας, περιλαμβανομένων της τηλεομοιοτυπίας ή των ηλεκτρονικών μέσων, που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την άσκηση της προσφυγής που προβλέπεται με το πρώτο εδάφιο.

Η αναστολή στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο δεν λήγει πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή απέστειλε απάντηση με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή απέστειλε απάντηση ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας παραλαβής της απάντησης.

Άρθρο 2

Απαιτήσεις για τις διαδικασίες προσφυγής

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται όσον αφορά τις διαδικασίες προσφυγής που ορίζει το άρθρο 1 να προβλέπουν τις αναγκαίες εξουσίες προκειμένου:

α) να λαμβάνονται, το συντομότερο δυνατόν και με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, προσωρινά μέτρα για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση ή να αποτραπεί η περαιτέρω ζημία των διγομένων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αναστέλλουν ή επιτρέπουν την αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ή της εκτέλεσης οιασδήποτε απόφασης λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές·

β) να ακυρώσουν ή να διασφαλίσουν την ακύρωση των παράνομων αποφάσεων, και ιδίως να καταργούν τις τεχνικές, οικονομικές και χρηματοδοτικές προδιαγραφές που εισάγουν διακρίσεις και περιλαμβάνονται στα έγγραφα με τα οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, στις συγγραφές υποχρεώσεων ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που έχει σχέση με τη διαδικασία σύναψης της συγκεκριμένης σύμβασης·

γ) να επιδικάζουν αποζημίωση στα ζημιωθέντα από την παράβαση πρόσωπα.

2. Οι εξουσίες που προβλέπονται με την παράγραφο 1 και με τα άρθρα 2δ και 2ε μπορούν να ανατίθενται σε ξεχωριστά όργανα υπεύθυνα για διαφορετικές πτυχές των διαδικασιών προσφυγής.

3. Όταν πρωτοβάθμιο όργανο, ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή, εξετάζει προσφυγή κατά απόφασης σχετικά με την ανάθεση σύμβασης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να συνάψει τη σύμβαση πριν αποφασίσει το όργανο προσφυγής την εφαρμογή προσωρινών μέτρων ή επί της προσφυγής. Η αναστολή δεν λήγει πριν από την εκπνοή της ανασταλτικής προθεσμίας του άρθρου 2α παράγραφος 2 και του άρθρου 2δ παράγραφοι 4 και 5.

4. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 3 και του άρθρου 1 παράγραφος 5, οι διαδικασίες προσφυγής δεν χρειάζεται απαραίτητως να έχουν αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα επί των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων τις οποίες αφορούν.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το αρμόδιο για τις διαδικασίες προσφυγής όργανο μπορεί να συνυπολογίσει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον, και να αποφασίσει να μην προβεί στη χορήγηση τέτοιων μέτρων, αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους.

Η απόφαση να μη χορηγηθούν προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει το πρόσωπο που έχει ζητήσει τη χορήγηση των εν λόγω μέτρων.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, όταν ζητείται αποζημίωση για το λόγο ότι απόφαση ελήφθη παρανόμως, πρέπει πρώτα να ακυρώνεται η προσβαλλόμενη απόφαση από αρμόδιο προς τούτο όργανο.

7. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις των άρθρων 2δ έως 2στ, τα αποτελέσματα της άσκησης των εξουσιών που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου σε σύμβαση που συνάπτεται μετά την ανάθεσή της, καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Επιπλέον, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία μια απόφαση πρέπει να ακυρωθεί προτού χορηγηθεί αποζημίωση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, αφού συναφθεί σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5, την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ή τα άρθρα 2α έως 2στ, οι εξουσίες του υπεύθυνου για τις διαδικασίες προσφυγής οργάνου περιορίζονται στην επιδίκαση αποζημίωσης σε οιονδήποτε υπέστη ζημία λόγω παράβασης.

8. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνουν τα αρμόδια για τις διαδικασίες προσφυγής όργανα.

9. Όταν τα υπεύθυνα για τις διαδικασίες προσφυγής όργανα δεν είναι δικαστικά, οι αποφάσεις τους πρέπει πάντα να αιτιολογούνται γραπτώς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει επίσης να θεσπίζονται διατάξεις που να εγγυώνται την ύπαρξη διαδικασιών με τις οποίες κάθε μέτρο του οργάνου προσφυγής που εικάζεται ότι είναι παράνομο, ή κάθε εικαζόμενη παράλειψη του κατά την άσκηση των εξουσιών που του έχουν ανατεθεί, να μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής προσφυγής ή προσφυγής ενώπιον άλλου οργάνου, το οποίο θεωρείται δικαιοδοτικό κατά την έννοια του άρθρου 234 της συνθήκης και είναι ανεξάρτητο και από την αναθέτουσα αρχή και από το όργανο προσφυγής.

Ο διορισμός και η λήξη της θητείας των μελών του ανεξαρτήτου αυτού οργάνου πρέπει να υπόκειται στους ίδιους όρους οι οποίοι εφαρμόζονται στους δικαστές όσον αφορά την υπεύθυνη για το διορισμό τους αρχή, τη διάρκεια της θητείας τους, και την ανάκλησή τους. Τουλάχιστον ο πρόεδρος του ανεξαρτήτου οργάνου πρέπει να έχει ίδια νομικά και επαγγελματικά προσόντα με τους δικαστές. Το ανεξάρτητο όργανο λαμβάνει τις αποφάσεις του μετά τη διεξαγωγή διαδικασίας κατ' αντιμωλιαν, οι δε αποφάσεις αυτές έχουν, με τα μέσα που καθορίζει κάθε κράτος μέλος, δεσμευτικά νομικά αποτελέσματα.

(*) ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/97/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 363 της 20.12.2006, σ. 107).»

2. Παρεμβάλλονται τα εξής άρθρα:

«Άρθρο 2α

Ανασταλτική προθεσμία

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα κατά το άρθρο 1 παράγραφος 3 πρόσωπα να έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο που εξασφαλίζει αποτελεσματικές προσφυγές κατά των αποφάσεων για την ανάθεση σύμβασης που λαμβάνονται από τις αναθέτουσες αρχές, με τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων που πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και το άρθρο 2γ.

2. Δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση κατόπιν απόφασης για την ανάθεση σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψήφιους, εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψήφιους ή τουλάχιστον

χιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Οι προσφέροντες θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι εφόσον δεν έχουν αποκλεισθεί ακόμη οριστικά. Ο αποκλεισμός είναι οριστικός εφόσον έχει κοινοποιηθεί στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και έχει θεωρηθεί νόμιμος από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής ή, εάν δεν μπορεί πλέον να ασκηθεί προσφυγή.

Οι υποψήφιοι θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι αν η αναθέτουσα αρχή δεν έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη της αίτησής τους πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες.

Η κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης σε όλους τους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψήφιους συνοδεύεται από:

— συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων κατά το άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας, και

— σαφή δήλωση της επακριβούς ανασταλτικής προθεσμίας που ισχύει σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταφοράς της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 2β

Παρεκκλίσεις από την ανασταλτική προθεσμία

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι προθεσμίες του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αν η οδηγία 2004/18/ΕΚ δεν απαιτεί προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*

β) αν ο μόνος ενδιαφερόμενος προσφέρων, κατά την έννοια του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, είναι εκείνος στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι·

γ) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο, όπως προβλέπει το άρθρο 32 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και εφόσον πρόκειται για συγκεκριμένη σύμβαση η οποία βασίζεται σε δυναμικό σύστημα αγορών όπως προβλέπει το άρθρο 33 της εν λόγω οδηγίας.

Σε περίπτωση επίκλησης της παρέκκλισης αυτής, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η σύμβαση είναι ανενεργός σύμφωνα με τα άρθρα 2δ και 2στ της παρούσας οδηγίας, εφόσον:

— συντρέχει παράβαση του άρθρου 32 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση ή του άρθρου 33 παράγραφος 5 ή 6 της οδηγίας 2004/18/EK, και

— εκτιμάται ότι η αξία της σύμβασης είναι ίση ή υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/18/EK.

Άρθρο 2γ

Προθεσμίες άσκησης προσφυγής

Όταν κράτος μέλος προβλέπει ότι κάθε προσφυγή κατά απόφασης της αναθέτουσας αρχής που έχει ληφθεί στο πλαίσιο ή σε σχέση με διαδικασία ανάθεσης σύμβασης υπαγόμενης στην οδηγία 2004/18/EK πρέπει να έχει ασκηθεί πριν από την εκπνοή καθορισμένης προθεσμίας, η προθεσμία αυτή είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση της αναθέτουσας αρχής στον προσφέροντα ή υποψήφιο εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, τουλάχιστον 15 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση της αναθέτουσας αρχής στον προσφέροντα ή υποψήφιο ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης της αναθέτουσας αρχής. Η κοινοποίηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής σε κάθε προσφέροντα ή υποψήφιο συνοδεύεται από συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων. Στην περίπτωση άσκησης προσφυγής σχετικά με αποφάσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της παρούσας οδηγίας, που δεν υπόκεινται σε ειδική κοινοποίηση, η προθεσμία είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της οικείας απόφασης.

Άρθρο 2δ

Ανενεργό της σύμβασης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε μια σύμβαση να κηρύσσεται ανενεργή από όργανο προσφυγής ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή ή το ανενεργό της να προκύπτει από απόφαση του εν λόγω ανεξάρτητου οργάνου σε οιαδήποτε από τις εξής περιπτώσεις:

α) εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, χωρίς αυτό να επιτρέπεται σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK·

β) σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1 παράγραφος 5, του άρθρου 2 παράγραφος 3 ή του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, αν λόγω της παράβασης αυτής ο προσφέρων ο οποίος ασκεί προσφυγή στερήθηκε της δυνατότητας άσκησης προσυμβατικών διαδικασιών προσφυγής, εφόσον η παράβαση αυτή συνδυάζεται με παράβαση της οδηγίας 2004/18/EK, όταν η εν λόγω παράβαση επηρέασε τις πιθανότητες του προσφέροντος που ασκεί προσφυγή να του ανατεθεί η σύμβαση·

γ) στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2β στοιχείο γ) δεύτερο εδάφιο της παρούσας οδηγίας, αν τα κράτη μέλη έχουν επικαλεσθεί την παρέκκλιση από την ανασταλτική προθεσμία για συμβάσεις βασισμένες σε συμφωνία-πλαίσιο και σε δυναμικό σύστημα αγορών.

2. Οι συνέπειες της κήρυξης του ανενεργού των συμβάσεων προσδιορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Το εθνικό δίκαιο μπορεί να προβλέπει την αναδρομική ακύρωση όλων των συμβατικών υποχρεώσεων ή να περιορίζει την εμπέδωση της ακύρωσης στις υποχρεώσεις εκείνες που δεν έχουν εκπληρωθεί ακόμη. Στην τελευταία περίπτωση, τα κράτη μέλη προβλέπουν την εφαρμογή άλλων κυρώσεων κατά την έννοια του άρθρου 2ε παράγραφος 2.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή όργανο προσφυγής δεν μπορεί να κηρύξει ανενεργή μια σύμβαση, παρά το γεγονός ότι η ανάθεσή της έχει γίνει παράνομα για τους λόγους που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, αν το όργανο προσφυγής διαπιστώσει, εφόσον έχει εξετάσει όλες τις σχετικές πτυχές, ότι επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη προβλέπουν εναλλακτικές κυρώσεις, κατά την έννοια του άρθρου 2ε παράγραφος 2, που εφαρμόζονται αντί του ανενεργού.

Η ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων μιας σύμβασης θεωρείται ως επιτακτικός λόγος εφόσον σε εξαιρετικές περιστάσεις το ανενεργό θα οδηγούσε σε δυσανάλογες συνέπειες.

Όστόσο, τα οικονομικά συμφέροντα που συνδέονται άμεσα με την οικεία σύμβαση δεν συνιστούν επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος. Μεταξύ των συμφερόντων αυτών περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα έξοδα λόγω καθυστέρησης στην εκτέλεση της σύμβασης, τα έξοδα λόγω της κίνησης νέας διαγωνιστικής διαδικασίας, τα έξοδα λόγω αλλαγής του οικονομικού φορέα ο οποίος εκτελεί τη σύμβαση και τα έξοδα των νομικών υποχρεώσεων λόγω της κήρυξης της σύμβασης ως ανενεργού.

4. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται εφόσον:

— η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι η ανάθεση σύμβασης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK,

— η αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* προκήρυξη όπως προβλέπει το άρθρο 3α της παρούσας οδηγίας, με την οποία εκφράζει την πρόθεσή της να συνάψει τη σύμβαση, και

— η σύμβαση δεν έχει συναφθεί πριν από τη λήξη προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης αυτής.

5. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η παράγραφος 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται, εφόσον:

— η αναθέτουσα αρχή θεωρεί ότι η ανάθεση σύμβασης είναι σύμφωνη με το άρθρο 32 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση ή με το άρθρο 33 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας 2004/18/EK,

— η αναθέτουσα αρχή έχει αποστείλει την απόφαση ανάθεσης μαζί με συνοπτική έκθεση των λόγων κατά το άρθρο 2α παράγραφος 2 τέταρτο εδάφιο πρώτη περίπτωση της παρούσας οδηγίας στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες, και

— η σύμβαση δεν έχει συναφθεί πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες σε περίπτωση χρήσης τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικών μέσων ή, σε περίπτωση χρήσης άλλων μέσων επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Άρθρο 2ε

Παραβάσεις της παρούσας οδηγίας και εναλλακτικές κυρώσεις

1. Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1 παράγραφος 5, του άρθρου 2 παράγραφος 3 ή του άρθρου 2α παράγραφος 2, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2δ παράγραφος 1 στοιχείο β), τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η σύμβαση καθίσταται ανενεργή σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφοι 1 έως 3, ή εναλλακτικές κυρώσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή όργανο προσφυγής αποφασίζει, αφού εξετάσει όλες τις

σχετικές πτυχές, αν η σύμβαση πρέπει να κηρυχθεί ανενεργή ή αν θα πρέπει να επιβληθούν εναλλακτικές κυρώσεις.

2. Οι εναλλακτικές κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Οι εναλλακτικές κυρώσεις περιλαμβάνουν:

— την επιβολή προστίμων στην αναθέτουσα αρχή, ή

— τη σύντμηση της διάρκειας της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν στο όργανο προσφυγής ευρεία διακριτική ευχέρεια να συνυπολογίζει όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της σοβαρότητας της παράβασης, της συμπεριφοράς της αναθέτουσας αρχής και, στις περιπτώσεις του άρθρου 2δ παράγραφος 2, του βαθμού στον οποίο μια σύμβαση παραμένει σε ισχύ.

Η παροχή αποζημίωσης δεν αποτελεί κατάλληλη κύρωση για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 2στ

Προθεσμίες

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφος 1, πρέπει να πραγματοποιείται:

α) πριν από την πάροδο τουλάχιστον 30 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία:

— η αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε απόφαση ανάθεσης σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 4, και τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2004/18/EK, εφόσον η δημοσίευση αυτή περιλαμβάνει αιτιολόγηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ή

— η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους σχετικά με τη σύμβαση, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18/EK, με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας. Η δυνατότητα αυτή ισχύει και στις περιπτώσεις του άρθρου 2β στοιχείο γ) της παρούσας οδηγίας·

β) και εν πάση περιπτώσει πριν από την πάροδο τουλάχιστον 6 μηνών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία συνήφθη η σύμβαση.

2. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2ε παράγραφος 1, οι προθεσμίες άσκησης προσφυγής καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, με την επιφύλαξη του άρθρου 2γ.»

3. Το άρθρο 3 αντικαθίσταται από το εξής:

«Άρθρο 3

Διορθωτικός μηχανισμός

1. Η Επιτροπή μπορεί να επικαλεσθεί τη διαδικασία των παραγράφων 2 έως 5 όταν, πριν από τη σύναψη σύμβασης, κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση του κοινοτικού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK.

2. Η Επιτροπή γνωστοποιεί στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τους λόγους που την οδήγησαν να κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση και να ζητήσει τη διόρθωσή της με τον κατάλληλο τρόπο.

3. Εντός 21 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 2, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος διαβιβάζει στην Επιτροπή:

- α) βεβαίωση ότι η παράβαση διορθώθηκε· ή
- β) αιτιολογημένη απάντηση με την οποία εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια· ή
- γ) γνωστοποίηση ότι η διαδικασία ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης αναστάλη, είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής είτε στο πλαίσιο της άσκησης των εξουσιών που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α).

4. Η διαβιβασθείσα κατά την παράγραφο 3 στοιχείο β) αιτιολογημένη απάντηση, μπορεί, μεταξύ άλλων, να βασίζεται στο γεγονός ότι, για την εικαζόμενη παράβαση, έχει ήδη ασκηθεί δικαστική προσφυγή ή προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 9. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για το αποτέλεσμα των διαδικασιών αυτών, μόλις αυτά γίνουν γνωστά.

5. Σε περίπτωση που έχει γνωστοποιηθεί αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 στοιχείο γ), το κράτος μέλος γνωστοποιεί στην Επιτροπή τυχόν άρση της αναστολής ή την έναρξη νέας διαδικασίας συνάψεως συμβάσεως που έχει, εν όλω ή εν μέρει, το ίδιο αντικείμενο. Η νέα αυτή γνωστοποίηση βεβαιώνει ότι η εικαζόμενη παράβαση διορθώθηκε ή περιέχει αιτιολογημένη απάν-

τηση που εξηγεί τον λόγο για τον οποίο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια.»

4. Παρεμβάλλονται τα εξής άρθρα:

«Άρθρο 3α

Περιεχόμενο προκήρυξης για εκούσια εκ των προτέρων διαφάνεια

Η προκήρυξη κατά το άρθρο 2δ παράγραφος 4 δεύτερη περίπτωση, για τον τύπο της οποίας αποφασίζει η Επιτροπή σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 3β παράγραφος 2, περιέχει τις εξής πληροφορίες:

- α) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής·
- β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης·
- γ) αιτιολόγηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*·
- δ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου ελήφθη μια απόφαση ανάθεσης μιας σύμβασης· και,
- ε) εφόσον απαιτείται, οιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνει χρήσιμη η αναθέτουσα αρχή.

Άρθρο 3β

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη συμβουλευτική επιτροπή δημοσίων συμβάσεων, η οποία συστάθηκε με το άρθρο 1 της απόφασης 71/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971 (*), εφεξής καλούμενη “επιτροπή”.

2. Οσάκις γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (**), τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της απόφασης αυτής.

(*) ΕΕ L 185 της 16.8.1971, σ. 15. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 77/63/ΕΟΚ (ΕΕ L 13 της 15.1.1977, σ. 15).

(**) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).»

5. Το άρθρο 4 αντικαθίσταται από το εξής:

«Άρθρο 4

Εφαρμογή

1. Η Επιτροπή μπορεί να ζητεί από τα κράτη μέλη, σε διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή δημόσιων συμβάσεων, να της παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των εθνικών διαδικασιών προσφυγής.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν ανά έτος στην Επιτροπή το κείμενο όλων των αποφάσεων, μαζί με την αιτιολογική τους έκθεση, τις οποίες έλαβαν τα όργανα προσφυγής των, σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφος 3.»

6. Παρεμβάλλεται το εξής άρθρο:

«Άρθρο 4α

Επανεξέταση

Έως τις 20 Δεκεμβρίου 2012 το αργότερο, η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την αποτελεσματικότητά της, και ιδίως ως προς την αποτελεσματικότητα των εναλλακτικών κυρώσεων και των προθεσμιών.»

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ

Η οδηγία 92/13/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 1 αντικαθίσταται από το εξής:

«Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής και διαθεσιμότητα των διαδικασιών προσφυγής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται η οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (*), εκτός αν οι εν λόγω συμβάσεις εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, τα άρθρα 18 έως 26, τα άρθρα 29 και 30 ή το άρθρο 62 της εν λόγω οδηγίας.

Οι συμβάσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνουν τις συμβάσεις προμηθειών, έργων και υπηρεσιών, τις συμφωνίες-πλαίσιο και τα δυναμικά συστήματα αγορών.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, όσον αφορά τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας

2004/17/ΕΚ, οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και, ιδίως, όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών, υπό τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 2 έως 2στ της παρούσας οδηγίας, λόγω του ότι οι αποφάσεις αυτές έχουν ληφθεί κατά παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων ή των εθνικών κανόνων που μεταφέρουν την εν λόγω νομοθεσία.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μη γίνεται καμία διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων που μπορούν να ισχυριστούν ότι υπέστησαν ζημία στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης ως συνέπεια του διαχωρισμού που γίνεται με την παρούσα οδηγία μεταξύ των εθνικών κανόνων εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και των άλλων εθνικών κανόνων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαδικασίες προσφυγής να είναι διαθέσιμες, σύμφωνα με τους κανόνες που είναι δυνατόν να θεσπίσουν τα κράτη μέλη, τουλάχιστον από οιοδήποτε πρόσωπο έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και το οποίο υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εικαζόμενη παράβαση.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει τη διαδικασία προσφυγής να ενημερώνει τον αναθέτοντα φορέα για την εικαζόμενη παράβαση και για την πρόθεσή του να ασκήσει προσφυγή, υπό τον όρο ότι αυτό δεν επηρεάζει την ανασταλτική προθεσμία σύμφωνα με το άρθρο 2α παράγραφος 2 ή οιαδήποτε άλλη προθεσμία άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2γ.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει καταρχάς προσφυγή στον αναθέτοντα φορέα. Στην περίπτωση αυτή τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η άσκηση της εν λόγω προσφυγής να συνεπάγεται την άμεση αναστολή της δυνατότητας σύναψης της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη αποφασίζουν ως προς τα κατάλληλα μέσα επικοινωνίας, περιλαμβανομένων της τηλεομοιοτυπίας ή των ηλεκτρονικών μέσων, που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την άσκηση της προσφυγής κατά το πρώτο εδάφιο.

Η αναστολή στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο δεν λήγει πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία ο αναθέτων φορέας απέστειλε απάντηση με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία ο αναθέτων φορέας απέστειλε απάντηση, ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απάντησης.

(*) ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/97/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 363 της 20.12.2006, σ. 107)».

2. Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) παρεμβάλλεται ο τίτλος «Απαιτήσεις για τις διαδικασίες προσφυγής»·

β) οι παράγραφοι 2 έως 4 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι εξουσίες που προβλέπουν η παράγραφος 1 και τα άρθρα 2δ και 2ε είναι δυνατό να ανατίθενται σε ξεχωριστά όργανα, υπεύθυνα για διαφορετικές πτυχές των διαδικασιών προσφυγής.

3. Όταν πρωτοβάθμιο όργανο, ανεξάρτητο από τον αναθέτοντα φορέα, εξετάζει προσφυγή κατά απόφασεως σχετικά με την ανάθεση σύμβασης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο αναθέτων φορέας δεν μπορεί να συνάψει τη σύμβαση πριν το όργανο προσφυγής αποφασίσει την εφαρμογή προσωρινών μέτρων ή επί της προσφυγής. Η αναστολή δεν λήγει πριν από την εκπνοή της ανασταλτικής προθεσμίας του άρθρου 2α παράγραφος 2 και του άρθρου 2δ παράγραφοι 4 και 5.

3α. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 3 και του άρθρου 1 παράγραφος 5, οι διαδικασίες προσφυγής δεν απαιτείται να έχουν αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα επί των διαδικασιών ανάθεσης των συμβάσεων τις οποίες αφορούν.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το αρμόδιο για τις διαδικασίες προσφυγής όργανο μπορεί να συνυπολογίσει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν καθώς και το για δημόσιο συμφέρον και να αποφασίσει να μην προβεί στη χορήγηση τέτοιων μέτρων, αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους.

Η απόφαση να μη χορηγηθούν προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει το πρόσωπο που έχει αιτηθεί τη χορήγηση τέτοιων μέτρων.»

γ) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 2δ έως 2στ, τα αποτελέσματα της άσκησης των εξουσιών που προβλέπονται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου σε μια σύμβαση που συνάπτεται μετά την ανάθεσή της καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Επιπλέον, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία απόφαση πρέπει να ακυρωθεί προτού χορηγηθεί αποζημίωση, τα κράτη

μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, αφού συναφθεί σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5, την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ή τα άρθρα 2α έως 2στ, οι εξουσίες του υπεύθυνου για τις διαδικασίες προσφυγής οργάνου περιορίζονται στην επιδίκαση αποζημίωσης σε οιονδήποτε υπέστη ζημία λόγω παράβασης.»

δ) στην παράγραφο 9 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «δικαιοδοτικό όργανο κατά την έννοια του άρθρου 177 της συνθήκης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δικαιοδοτικό όργανο κατά την έννοια του άρθρου 234 της συνθήκης».

3. Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 2α

Ανασταλτική προθεσμία

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα κατά το άρθρο 1 παράγραφος 3, πρόσωπα να έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο που να εξασφαλίζει αποτελεσματικές προσφυγές κατά των αποφάσεων για την ανάθεση σύμβασης που λαμβάνουν οι αναθέτοντες φορείς, με τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων που πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και το άρθρο 2γ.

2. Δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση κατόπιν απόφασεως για την ανάθεση σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψηφίους, εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψηφίους ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Οι προσφέροντες θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι εφόσον δεν έχουν αποκλεισθεί ακόμη οριστικά. Ο αποκλεισμός είναι οριστικός εφόσον έχει κοινοποιηθεί στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και έχει θεωρηθεί νόμιμος από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής ή δεν μπορεί πλέον να ασκηθεί προσφυγή.

Οι υποψήφιοι θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι αν ο αναθέτων φορέας δεν έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη της αίτησής τους πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες.

Η κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης σε όλους τους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψήφιους συνοδεύεται από:

- συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων κατά το άρθρο 49 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/17/EK, και
- σαφή δήλωση της επακριβούς ανασταλτικής προθεσμίας που ισχύει σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταφοράς της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 2β

Παρεκκλίσεις από την ανασταλτική προθεσμία

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι προθεσμίες του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) αν η οδηγία 2004/17/EK δεν απαιτεί προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*·
- β) αν ο μόνος προσφέρων, κατά την έννοια του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, είναι εκείνος στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση, και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι·
- γ) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών, όπως προβλέπεται από το άρθρο 15 της οδηγίας 2004/17/EK.

Σε περίπτωση επίκλησης της παρούσας παρέκκλισης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η σύμβαση κηρύσσεται ανενεργή σύμφωνα με τα άρθρα 2δ και 2στ της παρούσας οδηγίας, εφόσον:

- συντρέχει παράβαση του άρθρου 15 παράγραφος 5 ή 6 της οδηγίας 2001/17/EK, και
- εκτιμάται ότι η αξία της σύμβασης ισούται προς ή υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 16 της οδηγίας 2004/17/EK.

Άρθρο 2γ

Προθεσμίες άσκησης προσφυγής

Όταν κράτος μέλος προβλέπει ότι κάθε προσφυγή κατά αποφάσεως του αναθέτοντος φορέα που έχει ληφθεί στο πλαίσιο ή σε σχέση με διαδικασία ανάθεσης σύμβασης που εμπίπτει στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK πρέπει να έχει ασκηθεί πριν από την εκπνοή καθορισμένης προθεσμίας, η προθεσμία αυτή είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση του

αναθέτοντος φορέα στον προσφέροντα ή υποψήφιο εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, είναι τουλάχιστον 15 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση του αναθέτοντος φορέα στον προσφέροντα ή υποψήφιο ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης του αναθέτοντος φορέα. Η κοινοποίηση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα σε κάθε προσφέροντα ή υποψήφιο συνοδεύεται από συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων. Στην περίπτωση άσκησης προσφυγής σχετικά με αποφάσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της παρούσας οδηγίας, που δεν υπόκεινται σε ειδική κοινοποίηση, η προθεσμία είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της οικείας απόφασης.

Άρθρο 2δ

Ανενεργό της σύμβασης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε μια σύμβαση να κηρύσσεται ανενεργή από όργανο προσφυγής ανεξάρτητο από τον αναθέτοντα φορέα ή το ανενεργό της να προκύπτει από απόφαση του εν λόγω ανεξάρτητου οργάνου, σε οιαδήποτε από τις εξής περιπτώσεις:

- α) εφόσον ο αναθέτων φορέας έχει αναθέσει σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, χωρίς αυτό να επιτρέπεται σύμφωνα με την οδηγία 2004/17/EK·
- β) σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1 παράγραφος 5, του άρθρου 2 παράγραφος 3 ή του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, αν λόγω της παράβασης αυτής ο προσφέρων ο οποίος ασκεί προσφυγή στερήθηκε της δυνατότητας άσκησης προσυμβατικών διαδικασιών προσφυγής, εφόσον η παράβαση αυτή συνδυάζεται με παράβαση της οδηγίας 2004/17/EK, όταν η εν λόγω παράβαση επηρέασε τις πιθανότητες του προσφέροντος που ασκεί προσφυγή να του ανατεθεί η σύμβαση·
- γ) στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2β στοιχείο γ) δεύτερο εδάφιο της παρούσας οδηγίας, αν τα κράτη μέλη έχουν επικαλεσθεί την παρέκκλιση από την ανασταλτική προθεσμία για συμβάσεις βασιζόμενες σε δυναμικό σύστημα αγορών.

2. Οι συνέπειες της κήρυξης του ανενεργού μιας σύμβασης προσδιορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Το εθνικό δίκαιο μπορεί να προβλέπει την αναδρομική ακύρωση όλων των συμβατικών υποχρεώσεων ή να περιορίζει την εμβέλεια της ακύρωσης στις υποχρεώσεις εκείνες που δεν έχουν εκπληρωθεί ακόμη. Στην τελευταία περίπτωση, τα κράτη μέλη προβλέπουν την εφαρμογή άλλων κυρώσεων κατά την έννοια του άρθρου 2ε παράγραφος 2.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το ανεξάρτητο από τον αναθέτοντα φορέα όργανο προσφυγής δεν μπορεί να κηρύξει ανενεργή μια σύμβαση, παρά το γεγονός ότι η ανάθεσή της έχει γίνει παράνομα για τους λόγους που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, αν το όργανο προσφυγής διαπιστώσει, εφόσον έχει εξετάσει όλες τις σχετικές πτυχές, ότι επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη προβλέπουν εναλλακτικές κυρώσεις κατά την έννοια του άρθρου 2ε παράγραφος 2, που εφαρμόζονται αντί του ανενεργού.

Η ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων μιας σύμβασης θεωρείται ως επιτακτικός λόγος εφόσον σε εξαιρετικές περιστάσεις το ανενεργό θα οδηγούσε σε δυσανάλογες συνέπειες.

Ωστόσο, τα οικονομικά συμφέροντα που συνδέονται άμεσα με την οικεία σύμβαση δεν συνιστούν επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος. Μεταξύ των συμφερόντων αυτών περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα έξοδα λόγω καθυστέρησης στην εκτέλεση της σύμβασης, τα έξοδα λόγω της κίνησης νέας διαγωνιστικής διαδικασίας, τα έξοδα λόγω αλλαγής του οικονομικού φορέα ο οποίος εκτελεί τη σύμβαση και τα έξοδα των νομικών υποχρεώσεων λόγω της κήρυξης της σύμβασης ως ανενεργού.

4. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται εφόσον:

— ο αναθέτων φορέας κρίνει ότι η ανάθεση σύμβασης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την οδηγία 2004/17/ΕΚ,

— ο αναθέτων φορέας δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* προκήρυξη όπως προβλέπει το άρθρο 3α της παρούσας οδηγίας, με την οποία εκφράζει την πρόθεσή του να συνάψει τη σύμβαση, και

— η σύμβαση δεν έχει συναφθεί πριν από τη λήξη προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης αυτής.

5. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η παράγραφος 1 στοιχείο γ) της παρούσας οδηγίας, δεν εφαρμόζεται, εφόσον:

— ο αναθέτων φορέας θεωρεί ότι η ανάθεση σύμβασης είναι σύμφωνη με το άρθρο 15 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ,

— ο αναθέτων φορέας έχει αποστείλει την απόφαση ανάθεσης μαζί με συνοπτική έκθεση των λόγων κατά το άρθρο 2α παράγραφος 2 τέταρτο εδάφιο πρώτη περίπτωση της παρούσας οδηγίας στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες, και

— η σύμβαση δεν έχει συναφθεί πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες σε περίπτωση χρήσης τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικών μέσων ή, σε περίπτωση χρήσης άλλων μέσων επικοινωνίας, πριν από την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Άρθρο 2ε

Παραβάσεις της παρούσας οδηγίας και εναλλακτικές κυρώσεις

1. Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1 παράγραφος 5, του άρθρου 2 παράγραφος 3, ή του άρθρου 2α παράγραφος 2, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2δ παράγραφος 1 στοιχείο β), τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η σύμβαση καθίσταται ανενεργή σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφοι 1 έως 3, ή εναλλακτικές κυρώσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το ανεξάρτητο από τον αναθέτοντα φορέα όργανο προσφυγής αποφασίζει, αφού εξετάσει όλες τις σχετικές πτυχές, αν η σύμβαση θα πρέπει να κηρυχθεί ανενεργή ή αν θα πρέπει να επιβληθούν εναλλακτικές κυρώσεις.

2. Οι εναλλακτικές κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Οι εναλλακτικές κυρώσεις περιλαμβάνουν:

— την επιβολή προστίμων στον αναθέτοντα φορέα, ή

— τη σύντμηση της διάρκειας της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν στο όργανο προσφυγής ευρεία διακριτική ευχέρεια να συνοπτολογίζει όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της σοβαρότητας της παράβασης, της συμπεριφοράς του αναθέτοντος φορέα και, στις περιπτώσεις του άρθρου 2δ παράγραφος 2, του βαθμού στον οποίο μια σύμβαση παραμένει σε ισχύ.

Η παροχή αποζημίωσης δεν αποτελεί κατάλληλη κύρωση για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 2στ

Προθεσμίες

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφος 1, πρέπει να πραγματοποιείται:

α) πριν από την πάροδο τουλάχιστον 30 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία:

— ο αναθέτων φορέας δημοσίευσε απόφαση ανάθεσης σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 44 της οδηγίας 2004/17/EK, εφόσον η δημοσίευση αυτή περιλαμβάνει αιτιολόγηση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ή

— ο αναθέτων φορέας ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους σχετικά με τη σύμβαση της σύμβασης, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/17/EK. Η δυνατότητα αυτή ισχύει και στις περιπτώσεις του άρθρου 2β στοιχείο γ) της παρούσας οδηγίας·

β) και εν πάση περιπτώσει πριν από την πάροδο τουλάχιστον 6 μηνών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία συνήφθη η σύμβαση.

2. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2ε παράγραφος 1, οι προθεσμίες άσκησης προσφυγής καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, με την επιφύλαξη του άρθρου 2γ.»

4. Τα άρθρα 3 έως 7 αντικαθίστανται από το εξής:

«Άρθρο 3α

Περιεχόμενο προκήρυξης για εκούσια εκ των προτέρων διαφάνεια

Η προκήρυξη που προβλέπει το άρθρο 2δ παράγραφος 4 δεύτερη περίπτωση, τον τύπο της οποίας θα αποφασίσει η Επιτροπή σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 3β παράγραφος 2, θα περιέχει τις εξής πληροφορίες:

α) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του αναθέτοντος φορέα·

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης·

γ) αιτιολόγηση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*·

δ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου ελήφθη η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης· και,

ε) εφόσον απαιτείται, οιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνει χρήσιμη ο αναθέτων φορέας.

Άρθρο 3β

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη συμβουλευτική επιτροπή δημοσίων συμβάσεων, η οποία συστάθηκε με το άρθρο 1 της απόφασης 71/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971 (*), εφεξής καλούμενη «επιτροπή».

2. Οσάκις γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (**), τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της απόφασης αυτής.

(*) ΕΕ L 185 της 16.8.1971, σ. 15. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 77/63/ΕΟΚ (ΕΕ L 13 της 15.1.1977, σ. 15).

(**) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).»

5. Το άρθρο 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8

Διορθωτικός μηχανισμός

1. Η Επιτροπή μπορεί να επικαλεστεί τη διαδικασία των παραγράφων 2 έως 5, όταν πριν από τη σύναψη της σύμβασης κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση του κοινοτικού δικαίου για τις συμβάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/17/EK ή όσον αφορά το άρθρο 27 στοιχείο α), της ίδιας οδηγίας για τους αναθέτοντες φορείς στους οποίους εφαρμόζεται αυτή η διάταξη.

2. Η Επιτροπή γνωστοποιεί στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τους λόγους που την οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση και να ζητεί τη διόρθωσή της με κατάλληλα μέσα.

3. Εντός 21 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 2, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος διαβιβάζει στην Επιτροπή:

α) επιβεβαίωση ότι η παράβαση διορθώθηκε· ή

β) αιτιολογημένη απάντηση με την οποία εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια· ή

γ) γνωστοποίηση ότι η διαδικασία ανάθεσης της εν λόγω συμβάσεως ανεστάλη είτε με πρωτοβουλία του αναθέτοντος φορέα, είτε στο πλαίσιο άσκησης των εξουσιών που προβλέπει το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α).

4. Η διαβιβασθείσα κατά την παράγραφο 3 στοιχείο β) αιτιολογημένη απάντηση μπορεί, μεταξύ άλλων, να βασίζεται στο γεγονός ότι, για την εικαζόμενη παράβαση έχει ήδη ασκηθεί δικαστική προσφυγή ή προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 9. Στην περίπτωση αυτή, το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για τα αποτελέσματα των διαδικασιών αυτών, μόλις καταστούν γνωστά.

5. Εφόσον έχει γνωστοποιηθεί ότι διαδικασία σύναψης σύμβασης ανεστάλη σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο γ), το οικείο κράτος μέλος γνωστοποιεί στην Επιτροπή τυχόν άρση της αναστολής ή έναρξη νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης που έχει εν όλω ή εν μέρει το ίδιο αντικείμενο. Η νέα αυτή γνωστοποίηση βεβαιώνει ότι η εικαζόμενη παράβαση διορθώθηκε ή περιέχει αιτιολογημένη απάντηση που εξηγεί τον λόγο για τον οποίο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια.»

6. Τα άρθρα 9 έως 12 αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 12

Εφαρμογή της οδηγίας

1. Η Επιτροπή μπορεί να ζητεί από τα κράτη μέλη, σε διαβούλευση με την επιτροπή να της παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των εθνικών διαδικασιών προσφυγής.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν σε ετήσια βάση στην Επιτροπή το κείμενο όλων των αποφάσεων, μαζί με την αιτιολογική τους έκθεση, οι οποίες ελήφθησαν από τα όργανα προσφυγής των σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφος 3.

Άρθρο 12α

Επανεξέταση

Το αργότερο έως τις 20 Δεκεμβρίου 2012, η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει

έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την αποτελεσματικότητά της, και ιδίως ως προς την αποτελεσματικότητα των εναλλακτικών κυρώσεων και των προθεσμιών.»

7. Το παράρτημα διαγράφεται.

Άρθρο 3

Μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 20 Δεκεμβρίου 2009. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων αυτών.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των βασικών διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που καλύπτει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 5

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 11 Δεκεμβρίου 2007.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

H.-G. RÖTTERING

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. LOBO ANTUNES